

Τα προγράμματα σπουδών και η δυναμική τους

- **Ο ιδεολογικός και πολιτικός χαρακτήρας των προγραμμάτων σπουδών**
- **Τα δομικά στοιχεία των προγραμμάτων σπουδών. Οι διδακτικοί στόχοι**

Κατηγοριοποίηση των διδακτικών στόχων κατά Bloom (και Simpson)

Γνωστικός τομέας	Συναισθηματικός τομέας	Ψυχοκινητικός τομέας
Γνώση	Πρόσληψη - αποδοχή	Αντίληψη
Κατανόηση	Ανταπόκριση - αντίδραση	Καθοδηγούμενη απόκριση
Εφαρμογή	Αποτίμηση αξιών	Εκτέλεση
Ανάλυση	Οργάνωση	Σύνθετη -προφανής απόκριση
Σύνθεση	Χαρακτηρισμός βάσει ενός συστήματος αξιών	Προσαρμογή
Αξιολόγηση		Πρωτοτυπία

Ρηματικές διατυπώσεις των μαθησιακών στόχων του γνωστικού τομέα
(σύμφωνα με την ταξινόμια του Bloom)

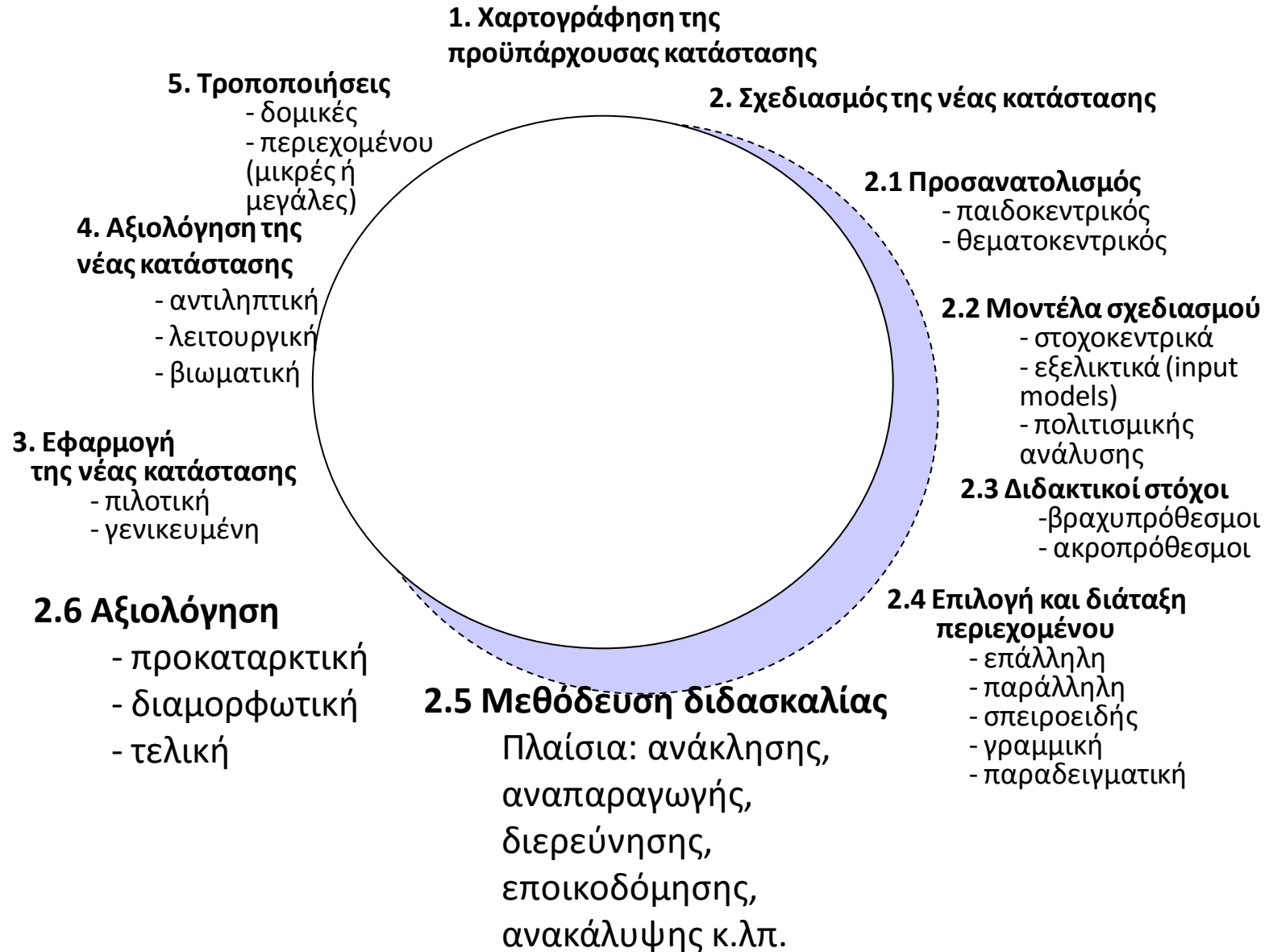
1. **Γνώσης** (ανάκλησης πληροφορίας): *όρισε, θυμήσου, αναγνώρισε, ποιος, τι, πότε, πού.*
2. **Κατανόησης** (προσωπικής αντίληψης του κυριολεκτικού νοήματος και της σκοπιμότητας της πληροφορίας): *περίγραψε, σύγκρινε, βρες διαφορές και ομοιότητες, παράφρασε, κάνε την περίληψη.*
3. **Εφαρμογής** (κατάδειξης της ταυτότητας και χρήσης της πληροφορίας που κατανοήθηκε σε νέες καταστάσεις): *εφάρμοσε, κάνε κατηγορίες, διάλεξε, λύσε, συσχέτισε, ποιο από όλα.*
4. **Ανάλυσης** (αναγνώρισης των συστατικών μερών, των σχέσεων ανάμεσα στα μέρη και του τρόπου με τον οποίο αυτά οργανώνονται – σε μορφές, σχήματα, δομές, απόψεις, στόχους): *βρες κίνητρα και αιτίες, βρες αποδείξεις, ξεχώρισε, ανάλυσε, αιτιολόγησε, υποστήριξε, σκέψου λογικά, βγάλε συμπέρασμα.*
5. **Σύνθεσης** (συλλογής στοιχείων από διαφορετικές πηγές και συνδυασμού τους για τη δημιουργία ενός νέου αντικειμένου): *πρόβλεψε, δημιούργησε, γράψε, κατασκεύασε, σχεδίασε, ανάπτυξε, τι θα συνέβαινε αν..., πώς θα λύσουμε ή θα βελτιώσουμε, θα συνδυάσουμε, θα δημιουργήσουμε.*
6. **Αξιολόγησης** (αξιολογικής κρίσης σύμφωνα με κάποια αναγνωρίσιμα κριτήρια, προσωπικά ή κοινώς αποδεκτά): *αξιολόγησε, κρίνε, επίλεξε, εκτίμησε, άσκησε κριτική, σύγκρινε και βρες αντιθέσεις.*

(Coughl 1997:213-216)

Αναθεωρημένη ταξινόμια γνωστικών στόχων (πηγή: Anderson et al., 2011)

	Διάσταση της γνωστικής ανάπτυξης					
Διάσταση της γνώσης	Ανάκληση	Κατανόηση	Εφαρμογή	Ανάλυση	Αξιολόγηση	Δημιουργία
Δηλωτική γνώση						
Γνώση αρχών και ιδεών						
Διαδικαστική γνώση						
Μετα-γνώση						

Ανάπτυξη Προγραμμάτων Σπουδών

Είδη προγραμμάτων σπουδών

επίσημο
(rhetorical)

επιδιωκόμενο
(planned)

εφαρμοζόμενο
(delivered)

κατακτηθέν
(received)

Σχολικό Πρόγραμμα

Επίσημο

(προεδρικά διατάγματα, εγκύκλιοι, υπουργικές αποφάσεις)

Ανεπίσημο

(Κρυφό Πρόγραμμα)

Εφαρμοζόμενο

(αυτό που εφαρμόζεται στην πράξη)

Χαρακτηριστικά:

- Δε διδάσκεται, αλλά μαθαίνεται
- Αντιστοιχεί σε άτυπες μορφές διδασκαλίας
- Περιλαμβάνει αξίες, αντιλήψεις και ιδέες
- Αναφέρεται σε θέματα της καθημερινής εκπαιδευτικής διαδικασίας
- Περιέχει υπονοούμενες απαιτήσεις
- Μπορεί να υπονομεύσει/ανατρέψει το επίσημο πρόγραμμα
- Επιδρά σε:
  - σχολική γνώση
  - κοινωνική διάκριση
  - μεθόδευση διδασκαλίας
  - μαθητικές παρεμβολές
  - σχολικό χωρο-χρόνο
  - εξετάσεις

Νέοι προσανατολισμοί ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών

**Πρακτική επιστημολογική
προσέγγιση**

**Κριτική προσέγγιση
(εκπαιδευτικός σχεδιαστής
ή αναμορφωτής)**

**Από τη βάση προς την
κορυφή της ιεραρχίας
(bottom-up)**

Οι επιστημολογικές κατευθύνσεις της Διδακτικής

Θετικιστική κατεύθυνση:

- Η Διδακτική ως θεωρία της Κυβερνητικής και της Πληροφορίας
- Η Διδακτική ως θεωρία των Διδακτικών Σκοπών

Ερμηνευτική κατεύθυνση:

- Η Διδακτική ως θεωρία της Μόρφωσης – Παιδείας

Κριτική κατεύθυνση:

- Κριτική Επικοινωνιακή Διδακτική